ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีอากร

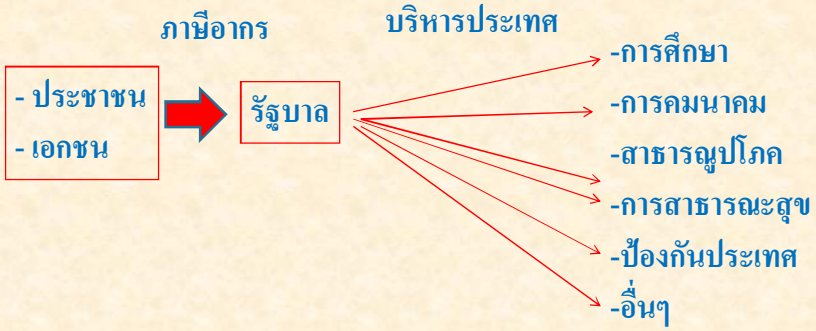

ความหมายของภาษีอากร

1. ภาษีอากรโดยทั่วไปจะมีลักษณะบังคับจัดเก็บ
2. ภาษีอากรโดยทั่วไปไม่มีผลตอนแทนโดยตรงต่อผู้เสียภาษี
3. ภาษีอากรไม่เกิดภาระการชำระคืนของรัฐบาล
4. ภาษีอากรมีลักษณะเป็นการเคลื่อนย้ายทรัพยากรจากภาคเอกชนไปสู่ภาครัฐบาล

วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีอากร

1. เพื่อหารายได้มาใช้จ่ายในกิจการของรัฐ
2. เพื่อควบคุมหรือส่งเสริมพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ (เช่น ควบคุมการบริโภคของประชาชน)
3. เพื่อกระจายรายได้และทรัพย์สินให้เป็นธรรม
4. เพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

ลักษณะของภาษีอากรที่ดี

1. มีความเป็นธรรม (รายได้ต่างกัน เสียภาษีต่างกัน)
2. มีความแน่นอนและชัดเจน (เช่น อัตราภาษี)
3. มีความสะดวก (กำหนดเวลา ให้เวลาในการสรุปตัวเลข)
4. มีประสิทธิภาพ (ประหยัดรายจ่ายทั้งผู้เก็บและผู้เสียภาษี)
5. มีความเป็นกลางทางเศรษฐกิจ (ต้องจ่ายภาษีเหมือนกัน)
6. อำนวยรายได้ (เพียงพอ, เก็บน้อยๆคนเต็มใจจ่าย)
7. มีความยืดหยุ่น (เพิ่ม/ลด ภาษีตามสถานการณ์)

โครงสร้างของภาษีอากร

มี 6 ข้อ ดังนี้

1. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร หมายถึง ผู้ที่อยู่ในข่ายเสียภาษีอากร ขึ้นอยู่กับภาษีแต่ละประเภท โดยทั่วไป ได้แก่ บุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล
2. ฐานภาษี หมายถึง สิ่งที่เป็นมูลเหตุขั้นต้นที่ทำให้บุคคลต้องเสียภาษีอากร ฐานภาษีในความหมายเบื้องต้นที่สำคัญ ได้แก่ ฐานรายได้ (income) ฐานการบริโภค (consumption) ฐานทรัพย์สิน (property) และฐานสิทธิพิเศษในการประกอบการ (licence)

โครงสร้างของภาษีอากร

3. อัตราภาษี หมายถึง อัตราที่เรียกเก็บภาษีจากฐานภาษี เพื่อนำไปคำนวณผลลัพธ์ภาษีอากรที่จะต้องจ่ายให้รัฐบาล อัตราภาษีอากรที่นิยมใช้กันแพร่หลายทั่วไปมี 3 ประเภท ดังนี้
   - แบบคงที่ เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเงินได้นิติบุคคล
   - แบบก้าวหน้า เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
   - แบบถดถอย เช่น ภาษีบำรุงท้องที่

โครงสร้างของภาษีอากร

4. การประเมินจัดเก็บภาษีอากร
   - การชำระภาษีโดยการประเมินตนเอง
   - การชำระภาษีโดยการประเมินของเจ้าพนักงาน
   - การชำระภาษีโดยหัก ณ ที่จ่าย

5. การอุธรณ์ภาษีอากร
   - การขจัดข้อโต้แย้งในระดับบริหาร (ผู้ประเมินกับผู้เสียภาษี)
   - การขจัดข้อโต้แย้งในระดับศาล ขออุธรณ์ภายใน 30 วัน นับจากได้รับแจ้งประเมินภาษี
   - การนำคดีภาษีอากรขึ้นสู่ศาล

โครงสร้างของภาษีอากร

6. เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม และโทษ

ในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัติไม่ถูกต้อง บทลงโทษทางภาษีอากรแยกได้เป็นโทษทางอาญาและโทษทางแพ่ง

- โทษทางอาญา ได้แก่ โทษปรับหรือจำคุม หรือทั้งจำทั้งปรับ
- โทษทางแพ่ง ได้แก่ โทษที่ออกมาในรูปแบบของดอกเบี้ย (เบี้ยปรับ) และเงินเพิ่ม

การจำแนกประเภทภาษี

การจำแนกประเภทภาษีตามหลักการชำระภาษี แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

- ภาษีทางตรง คือ ภาษีที่ผู้เสียภาษีไม่อาจผลักภาระไปให้ผู้อื่นได้ เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมรดก ภาษีทรัพย์สิน เป็นต้น
- ภาษีทางอ้อม คือ ผู้เสียภาษีสามารถผลักภาระภาษีไปให้ผู้อื่นได้ง่าย เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีศุลกากร ภาษีสรรพสามิต เป็นต้น

ประมวลรัษฎากร

เป็นกฎหมายของกรมสรรพากรฉบับหนึ่ง มีผลใช้บังคับโดย พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ.2481

ปัจจุบันมี 4 ประเภท คือ

- ภาษีเงินได้ แบ่งเป็น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล
- ภาษีมูลค่าเพิ่ม
- ภาษีธุรกิจเฉพาะ เช่น สถาบันการเงิน โรงรับจำนำ
- อากรแสตมป์ เช่น การทำธุรกรรมประเภทต่างๆ

ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีธุรกิจเฉพาะ บังคับใช้แทนภาษีการค้า เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2535

รายรับของรัฐบาล
รายรับประเภทรายได้
รายได้ที่เป็นภาษีอากร
รายได้จากรัฐพาณิชย์
รายได้จากการขาย สิ่งของและบริการ
รายได้อื่นๆ เช่น ค่าปรับ
รายรับที่มิใช่รายได้
เงินกู้
การนำเงินคงคลังมาใช้

รายจ่ายของรัฐบาล
ด้านเศรษฐกิจ
ด้านการศึกษา
ด้านสาธารณสุข
ด้านสาธารณูปโภค
ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ด้านการป้องกันประเทศ
ด้านรักษาความสงบภายใน
ด้านการบริหารทั่วไป
ด้านการชำระหนี้เงินกู้
ด้านการสังคมสงเคราะห์
ด้านการเคหะชุมชน
ด้านการศาสนา วัฒนธรรม และนันทนาการ
ด้านอื่นๆ

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ฐานภาษี	เรียกว่า	เงินได้สุทธิ	
เงินได้สุทธิ	มาจาก	เงินได้พึงประเมินทั้งปี	xx
		หัก ค่าใช้จ่าย	xx
			xx
		หัก ค่าลดหย่อน	xx
		เงินได้สุทธิ	xx
		คูณ อัตราภาษี (แบบก้าวหน้า)	xx
ภาษีที่ต้องชำระ	→	ภาษีที่ต้องชำระ	xx
ปีภาษี	ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 31 ธันวาคม		

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

การยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

1. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสิ้นปี (ต้องยื่น)
2. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครึ่งปี (บางกรณี)
3. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย (บางกรณี)

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครึ่งปี และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย ถือเป็น เครดิตภาษี

เครดิตภาษี คือ ภาษีที่จ่ายไว้ก่อนแล้วนำไปหักกับภาษีที่ต้องจ่ายตอนสิ้นปีได้

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

การคำนวณ

เงินได้สุทธิ	มาจาก	เงินได้พึงประเมินทั้งปี	xx
		หัก ค่าใช้จ่าย	xx
			xx
		หัก ค่าลดหย่อน	xx
		เงินได้สุทธิ	xx
		คูณ อัตราภาษี (แบบก้าวหน้า)	xx
		ภาษีที่ต้องชำระ	xx
		หัก เครดิตภาษี (ที่จ่ายระหว่างปี)	xx
		จำนวนเงินที่ต้องชำระภาษี	xx

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

การคำนวณ

เงินได้สุทธิ	มาจาก	เงินได้พึงประเมินทั้งปี	xx
		หัก ค่าใช้จ่าย	xx
			xx
		หัก ค่าลดหย่อน	xx
		เงินได้สุทธิ	xx
		คูณ อัตราภาษี (แบบก้าวหน้า)	xx
		ภาษีที่ต้องชำระ	xx
		หัก เครดิตภาษี (ที่จ่ายระหว่างปี)	xx
		จำนวนเงินที่ต้องชำระภาษี	xx

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ตัวอย่าง 1

เงินได้สุทธิ	มาจาก	เงินได้พึงประเมินทั้งปี	600,000
		หัก ค่าใช้จ่าย	200,000
			400,000
		หัก ค่าลดหย่อน	100,000
		เงินได้สุทธิ	300,000
		คูณ อัตราภาษี (แบบก้าวหน้า)	10%
		ภาษีที่ต้องชำระ	30,000
		หัก เครดิตภาษี (ที่จ่ายระหว่างปี)	20,000
		จำนวนเงินที่ต้องชำระภาษี	10,000

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

1. บุคคลธรรมดา

- บุคคลที่มีชีวิต โดยเริ่มเมื่อคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารก และสิ้นสุดลงเมื่อตาย (มาตรา 15 ป.พ.พ.) ไม่จำกัดอายุ ความสามารถ และสัญชาติ
- กรณีสามีภรรยา ต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ สามารถเลือกคำนวณได้
  1. แยกคำนวณ (สามี/ ภรรยา ต่างคนต่างยื่น)
  2. รวมคำนวณ (สามี+ภรรยา)
  3. แยกออกมาเฉพาะเงินได้ประเภทที่ 2-8
     - 3.1 สามี ยื่นเงินได้ทุกประเภท + ภรรยา ประเภทที่ 2-8 / ภรรยา ยื่นของตัวเองเฉพาะประเภทที่ 1)
     - 3.2 ภรรยา ยื่นเงินได้ทุกประเภท + สามี ประเภทที่ 2-8 / สามี ยื่นของตัวเองเฉพาะประเภทที่ 1)

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

2. ผู้ถึงแก่ความตาย

- ผู้มีหน้าที่เสียภาษี แต่ตายระหว่างปีภาษี (1 ม.ค.-31ธ.ค.)
- ต้องมีผู้ยื่นภาษีแทน

1. ผู้จัดการมรดก (ศาลแต่งตั้ง)
2. ทายาท
   - 2.1 ทายาทโดยชอบธรรม คือ ผู้สืบสันดาน บิดา มารดา ปู่ย่า ตายาย ลุง ป้า น้า อา ฯลฯ)
   - 2.2 ทายาทโดยพินัยกรรม คือ ผู้ได้รับมรดกที่เขียนไว้ในพินัยกรรม
3. ผู้ครอบครองทรัพย์มรดก

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

3. กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง

- มรดกของผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี เช่น ค่าเช่าอาคาร ดอกเบี้ย ฯลฯ
- ต้องมีผู้ยื่นภาษีแทน

1. ผู้จัดการมรดก (ศาลแต่งตั้ง)
2. ทายาท
   - 2.1 ทายาทโดยชอบธรรม คือ ผู้สืบสันดาน บิดา มารดา ปู่ย่า ตายาย ลุง ป้า น้า อา ฯลฯ)
   - 2.2 ทายาทโดยพินัยกรรม คือ ผู้ได้รับมรดกที่เขียนไว้ในพินัยกรรม
3. ผู้ครอบครองทรัพย์มรดก

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

4. ห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคลที่ไม่ใช่นิติบุคคล

1. ห้างหุ้นส่วนสามัญ (ไม่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล)
   - บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
   - ตกลงเพื่อทำกิจการร่วมกัน
   - แบ่งกำไรที่ได้จากการทำกิจการ
2. คณะบุคคลที่ไม่ใช่นิติบุคคล
   - บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
   - ตกลงเพื่อทำกิจการร่วมกัน
   - ไม่แบ่งกำไร แต่เอากำไรไปทำอย่างอื่น เช่น บริจาค ทำบุญ การกุศล ต่างๆ

เงินได้พึงประเมิน

เงินได้พึงประเมิน (หน้า 15)

1. เงิน
2. ทรัพย์สินซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน
3. ประโยชน์ซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน
4. เงินค่าภาษีอากรที่ผู้อื่นออกแทนให้
5. เครดิตภาษีตามกฎหมายกำหนด

เงินได้พึงประเมิน

1. เงิน

- เงินตราไทย หรือ เงินตราต่างประเทศ
- ใช้อัตราแลกเปลี่ยนของธนาคารพาณิชย์ในแต่ละวัน หรือ
- อัตราอ้างอิงประจำวันจากธนาคารแห่งประเทศไทย

2. ทรัพย์สินซึ่งคิดคำนวณได้เป็นเงิน

- สินทรัพย์ที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ เช่น บ้าน รถยนต์ ค่าความนิยม เช่น ได้รับบ้านจากการชิงโชค

3. ประโยชน์ซึ่งคำนวณได้เป็นเงิน

- สิ่งที่ได้รับมาที่ไม่ใช่เงิน หรือทรัพย์สิน แต่เป็นประโยชน์อย่างอื่นที่คิดเป็นเงินได้ เช่น นายจ้างให้ลูกจ้างอยู่บ้านโดยไม่ต้องเสียค่าเช่า

เงินได้พึงประเมิน

4. เงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้

- ผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่ต้องจ่ายภาษีเอง ย่อมมีเงินได้เหลือมากกว่าผู้ที่เสียภาษีเอง
- ภาษีออกให้สำหรับเงินได้ประเภทใด ถือเป็นเงินได้ประเภทนั้น
- ภาษีออกให้สำหรับปีภาษีใด ถือเป็นเงินได้ของปีภาษีนั้น

5. เครดิตภาษีเงินปันผล (นำมาหักออกจากภาษีที่ต้องชำระได้)

- บรรเทาภาษีซ้ำซ้อนของเงินปันผล (เนื่องจากเงินปันผลได้รับจากนิติบุคคลที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลแล้ว 20%)
- วิธีการคิดเครดิตภาษีเงินปันผล = (กรณี อัตราภาษีนิติบุคคล 20%)

$$\text{เงินปันผล} \times \frac{20}{100-20}$$

เงินได้พึงประเมิน

ตัวอย่าง เครดิตเงินปันผล

นายบี ได้รับเงินปันผลจากบริษัท เอ จำกัด จำนวน 80,000 บาท

บริษัท เอ จำกัด	
รายได้	xx
หัก ค่าใช้จ่าย	xx
กำไรก่อนหักภาษี	xx
หัก ภาษี 20%	xx
กำไรสุทธิ	xx

นายบี	
เครดิตเงินปันผล =	80,000 x20/80
=	20,000
เงินได้พึงประเมิน =	100,000

****เมื่อบริษัท เอ จำกัด มีกำไร ก็จะจ่ายเงินปันผลให้นาย บี ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้น**

เงินได้พึงประเมิน

ตัวอย่าง (ต่อ) การคำนวณภาษีของนาย บี

เงินได้สุทธิ	มาจาก	เงินได้พึงประเมินทั้งปี	600,000
		หัก ค่าใช้จ่าย	200,000
			400,000
		หัก ค่าลดหย่อน	100,000
		เงินได้สุทธิ	300,000
		คูณ อัตราภาษี (แบบก้าวหน้า)	10%
		ภาษีที่ต้องชำระ	30,000
		หัก เครดิตภาษีเงินปันผล	20,000
		จำนวนเงินที่ต้องชำระภาษี	10,000

*****เงินได้ 600,000 รวมเงินได้เงินปันผล 100,000 แล้ว**

แหล่งเงินได้

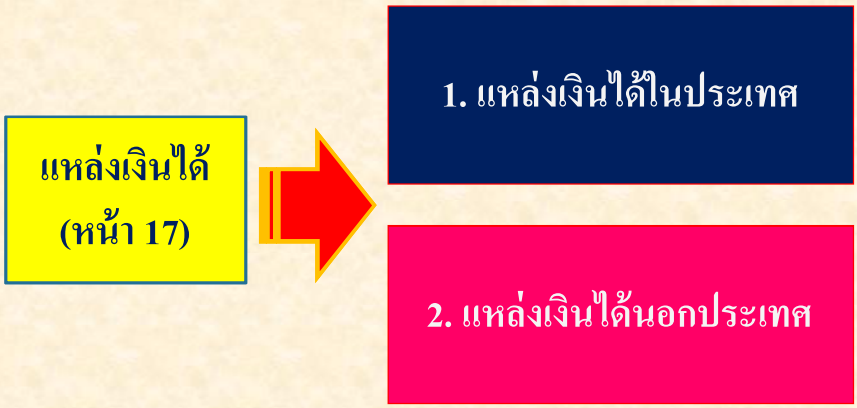

แหล่งเงินได้

1. กรณีเงินได้เกิดจากแหล่งในประเทศ

เกิดจาก

1.1 หน้าที่งานที่ทำในประเทศไทย เช่น เป็นพนักงานบริษัท ข้าราชการ ลูกจ้าง ฯลฯ

1.2 กิจการที่ทำในประเทศไทย เช่น ห้างหุ้นส่วนสามัญ คณะบุคคลที่ไม่ใช่นิติบุคคล

1.3 กิจการของนายจ้างในประเทศไทย (กิจการในประเทศไทยของนายจ้างในประเทศไทย)

1.4 ทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศไทย เช่น ดอกเบี้ย เงินปันผล ค่าเช่า ฯลฯ

แหล่งเงินได้

2. กรณีเงินได้เกิดจากแหล่งนอกประเทศ

2.1 หน้าที่งานที่ทำในต่างประเทศ

2.2 กิจการที่ทำในต่างประเทศ

2.3 ทรัพย์สินที่อยู่ในต่างประเทศ

ต้องเสียภาษีเงินได้ ในประเทศไทย เมื่อเข้าองค์ประกอบ 2 ข้อ

1. ผู้มีเงินได้เป็น ผู้อยู่ ในประเทศไทย ในปีภาษีถึง 180 วัน และ
2. ผู้มีเงินได้ นำเงินได้นั้นเข้ามา ในประเทศไทยในปีภาษีนั้นด้วย

การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (หน้า 19-48)

1. บุคคลที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เช่น องค์การสหประชาชาติ /สถานเอกอัครราชทูต /พนักงานระหว่างประเทศที่ได้รับความเห็นชอบ ฯลฯ

2. เงินได้ที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง/ ค่าพาหนะ /การขายสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาโดยมิได้มุ่งในทางการค้าหรือหากำไร /รางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาล /ค่าสินไหมทดแทน /เงินที่ได้จากการประกันภัย /เงินฌาปนกิจสงเคราะห์ /เงินได้สุทธิจากการคำนวณภาษีเงินได้ตามมาตรา 48(1) เฉพาะส่วนที่ไม่เกิน 150,000 บาท ฯลฯ (หน้า 21-47)

3. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ได้รับยกเว้น เช่น ยกเว้นภาษีเงินได้มาตรา 40(2)-(8) ที่มีภาษีที่ต้องเสียไม่เกิน 5,000 บาท (2)+(8)x0.5 (คำนวณวิธีที่ 2)

ประเภทของเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่าย (หน้า 48)

เงินได้พึงประเมินมี 8 ประเภท (มาตรา 40 (1)-(8)

สาเหตุของการแยกประเภทเงินได้พึงประเมินออกเป็น 8 ประเภท

1. เพื่อคำนวณหักค่าใช้จ่าย ว่าจะหักอย่างไร จำนวนเท่าไร
2. เพื่อกำหนดวิธีการคำนวณภาษี ว่าจะต้องคำนวณตามวิธีที่ 1 หรือ วิธีที่ 2
3. เพื่อกำหนดหน้าที่ในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครึ่งปี เฉพาะเงินได้ประเภทที่ 5-8
4. เพื่อคำนวณภาษีเงินได้ของสามีภรรยา ยื่นแยก หรือยื่นรวม
5. เพื่อกำหนดแบบแสดงรายการยื่นภาษี ประเภทที่ 1 อย่างเดียว แบบ ภงด.91 หากมีเงินได้ประเภทอื่นด้วย แบบ ภงด.90 ครึ่งปี ภงด.94

ประเภทของเงินได้พึงประเมิน

มี 8 ประเภท

มาตรา 40

ประเภทของเงินได้พึงประเมิน (หน้า 48)

- (1) การจ้างแรงงาน
- (2) หน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำหรือจากการรับทำงานให้
- (3) ค่าแห่งกู๊ดวิลล์ ลิขสิทธิ์หรือสิทธิอย่างอื่น
- (4) ดอกเบี้ย เงินปันผล
- (5) เงินหรือประโยชน์อย่างอื่น ค่าเช่า
- (6) วิชาชีพอิสระ
- (7) การรับเหมา
- (8) ธุรกิจการพาณิชย์

ประเภทของเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่าย

ประเภทที่ 1 เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน

ได้แก่ (ก) เงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญ

(ข) เงินค่าเช่าบ้านที่ได้รับจากนายจ้าง

(ค) เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้าน โดยไม่เสียค่าเช่า

(ง) เงินที่นายจ้างชำระหนี้ให้

(จ) เงิน ทรัพย์สิน ที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน เช่น การรับประทานอาหาร ชุดยูนิฟอร์ม

ประเภทของเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่าย

ประเภทที่ 2 เงินได้เนื่องจากหน้าที่การงาน หรือตำแหน่งงานที่ทำหรือจากการทำงานให้

ได้แก่ (ก) ค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า ค่าส่วนลด

(ข) เงินอุดหนุนในงานที่ทำ เบี้ยประชุม บำเหน็จ โบนัส

(ค) เงินค่าเช่าบ้านที่ได้รับจากตำแหน่งงานที่ทำ

(ง) เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าการได้อยู่บ้าน โดยไม่เสียค่าเช่า

(จ) เงินที่ผู้จ่ายเงินได้จ่ายชำระหนี้ให้

(ฉ) เงิน ทรัพย์สิน ที่ได้เนื่องจากตำแหน่งงาน

**เงินที่ได้รับเป็นครั้งเป็นคราว ต่างกับประเภทที่ 1 ได้รับตลอด

ประเภทของเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่าย

การหักค่าใช้จ่าย เงินได้ประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2

1. หักค่าใช้จ่ายได้ร้อยละ 50 ของเงินได้รวมกัน แต่ไม่เกิน 100,000 บาท
2. กรณีสามีภริยา ต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ ให้ต่างฝ่ายต่างหักค่าใช้จ่ายร้อยละ 50 แต่ไม่เกิน 100,000 บาท
3. เงินที่นายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะออกจากงาน เลือกวิธีหัก ณ ที่จ่ายได้

ข้อสังเกต 1

สามี มีเงินได้ประเภทที่ 1 จำนวน 200,000 บาท

ภรรยา มีเงินได้ประเภทที่ 1 จำนวน 100,000 บาท

การคำนวณหักค่าใช้จ่าย

สามี เงินได้ 200,000 x50% = 100,000 บาท

ภรรยา เงินได้ 100,000x50% = 50,000 บาท

ประเภทของเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่าย

ข้อสังเกต 2

สามี มีเงินได้ประเภทที่ 1 จำนวน 1,000,000 บาท

ภรรยา มีเงินได้ประเภทที่ 1 จำนวน 240,000 บาท

มีเงินได้ประเภทที่ 2 จำนวน 560,000 บาท

การคำนวณหักค่าใช้จ่าย

หากประเภทที่ 1 ภรรยายื่นเอง ประเภทที่ 2 ยื่นรวมกับสามี

สามี เงินได้ 1,000,000 x50% = 500,000 บาท หักได้ 100,000 บาท

ภรรยา เงินได้ 800,000x50% = 400,000 บาท หักได้ 100,000 บาท

เฉลี่ยค่าใช้จ่ายของภรรยา

ประเภทที่ 1 100,000 x 240,000 / 800,000 = 30,000 บาท

ประเภทที่ 2 100,000 x 560,000 / 800,000 = 70,000 บาท

ประเภทของเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่าย

ยื่นรวม		แยกยื่น	
สามี		สามี	
เงินได้ประเภทที่ 1	1,000,000 บาท	เงินได้	1,000,000 บาท
เงินได้ประเภทที่ 2	560,000 บาท	หัก คชจ.	100,000 บาท
รวม	1,560,000 บาท	เงินได้หลังหัก	900,000 บาท
หัก ค่าใช้จ่าย	170,000 บาท		
เงินได้หลังหัก คชจ.	1,390,000 บาท		
ภรรยา		ภรรยา	
มีเงินได้ประเภทที่ 1	240,000 บาท	เงินได้	800,000 บาท
หัก ค่าใช้จ่าย	30,000 บาท	หัก คชจ.	100,000 บาท
เงินได้หลังหัก คชจ.	210,000 บาท	เงินได้หลังหัก	700,000 บาท

ประเภทของเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่าย

ประเภทที่ 3 ค่าแห่งกู๊ดวิลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์ และสิทธิอย่างอื่น

ได้แก่

1. ค่าแห่งกู๊ดวิล (ค่าความนิยม)

เช่น เกิดขึ้นเมื่อมีการซื้อขายกิจการกัน เช่น สินทรัพย์ของกิจการ 100 บาท แต่มีคนยอมซื้อ 150 บาท ส่วนต่าง เรียกว่า ค่าความนิยม 50 บาท

การรับหุ้นส่วนใหม่ เช่น หุ้นส่วนใหม่เอาเงินมาลงทุน 100 บาท แต่ได้สิทธิส่วนได้เสีย 120 บาท ส่วนต่างคือ ค่าความนิยม 20 บาท

ประเภทของเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่าย

ประเภทที่ 3 ค่าแห่งกู๊ดวิลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์ และสิทธิอย่างอื่น

ได้แก่

2. ค่าแห่งลิขสิทธิ์ เป็นสิทธิทางด้านศิลปะ วรรณกรรมต่างๆ

3. ค่าแห่งสิทธิหรือสิทธิอย่างอื่น สิทธิบัตร การประดิษฐ์คิดค้น การขายเฟรนด์ไชส์

4. เงินรายปีจากพินัยกรรม นิติกรรม หรือคำพิพากษาของศาล

ประเภทของเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่าย

การหักค่าใช้จ่าย เงินได้ประเภทที่ 3

1. หักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร

2. หักเป็นการเหมาในอัตราร้อยละ 50 แต่ไม่เกิน 100,000 บาท

กรณีสามีและภริยา มีเงินได้ประเภทนี้ ให้ต่างฝ่ายต่างหักค่าใช้จ่ายได้ตามเกณฑ์เดียวกัน

** เงินรายปีจากพินัยกรรม นิติกรรม หรือคำพิพากษาของศาล ห้ามไม่ให้หักค่าใช้จ่ายใดๆ

ประเภทของเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่าย

ประเภทที่ 4 ดอกเบี้ย เงินปันผล ส่วนแบ่งกำไร

ได้แก่ (ก) ดอกเบี้ยพันธบัตร ดอกเบี้ยเงินฝาก ดอกเบี้ยหุ้นกู้ ดอกเบี้ยตั๋วเงิน

(ข) เงินปันผล เงินส่วนแบ่งกำไร

(ค) เงินโบนัสที่จ่ายแก่ผู้ถือหุ้น หรือผู้เป็นหุ้นส่วนในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล (ถ้าโบนัสจากการเป็นพนักงานประจำ เป็น 40(1))

(ง) เงินลดทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเฉพาะส่วนที่จ่ายไม่เกินกว่ากำไรและเงินที่กันไว้รวมกัน (บริษัทลดทุน แล้วคืนเงินให้ผู้ถือหุ้น ผู้ถือหุ้นถือเป็นเงินได้)

(จ) เงินเพิ่มทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งตั้งจากกำไรที่ได้มาหรือเงินที่กันไว้รวมกัน (การตีราคาทุนเพิ่ม ผู้ลงทุนมีมูลค่าทรัพย์สินเพิ่มขึ้น)

ประเภทของเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่าย

ประเภทที่ 4 (ต่อ)

(ฉ) ผลประโยชน์ที่ได้จากการที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลควบเข้ากัน หรือรับช่วงกัน หรือเลิกกัน ซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าเงินทุน (การควบรวมทำให้ผู้ถือหุ้นมีทรัพย์สินเพิ่ม)

(ช) ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนการเป็นหุ้นส่วนหรือ โอนหุ้น หุ้นกู้ พันธบัตร หรือตั๋วเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออก ทั้งนี้ เฉพาะซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน (ทุนเพิ่มผู้ถือหุ้นทรัพย์สินเพิ่ม

(ซ) เงินส่วนแบ่งของกำไร หรือผลประโยชน์อื่นใดในลักษณะเดียวกันหรือครอบครองโทเคนดิจิทัล

ประเภทของเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่าย

ประเภทที่ 4 (ต่อ)

(ฌ) ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการโอนคริปโทเคอร์เรนซี หรือโทเคนดิจิทัล

**คริปโทเคอร์เรนซี คือ หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน สินค้าหรือบริการ (เช่น Bitcoin)

**โทเคนดิจิทัล คือ หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นเพื่อกำหนดสิทธิของบุคคลในการร่วมทุน

**กรณีบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะได้รับเงินได้ (ข) เงินปันผล ให้ถือว่าเป็นเงินได้ของบิดา หรือผู้มีอำนาจปกครอง

ประเภทของเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่าย

การหักค่าใช้จ่าย เงินได้ประเภทที่ 4

- หักค่าใช้จ่ายไม่ได้

- กฎหมายให้สิทธิที่จะเลือกเสียภาษีโดยวิธีหักภาษี ณ ที่จ่าย แทนการนำไปรวมคำนวณกับเงินได้อื่น (ผู้จ่ายเงินมีหน้าที่หักภาษีไว้)

ประเภทของเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่าย

ประเภทที่ 5 ค่าเช่า

ได้แก่ (ก) การให้เช่าทรัพย์สิน

(ข) การผิดสัญญาเช่าซื้อทรัพย์สิน (คนเช่าไม่มีเงินจ่ายค่างวด ผู้ให้เช่ายึดทรัพย์ ถือเป็นเงินได้)

(ค) การผิดสัญญาซื้อขายเงินผ่อนซึ่งผู้ขายได้รับคืนทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้น โดยไม่ต้องคืนเงินหรือประโยชน์ที่ได้รับไว้แล้ว (ลูกค้าผิดสัญญา เจ้าของสินค้ายึดของคืนมา ถือเป็นเงินได้)

***กรณี (ข) (ค) เงินหรือประโยชน์ที่ได้รับไว้แล้วตั้งแต่วันทำสัญญาจนถึงวันผิดสัญญา ให้ถือเป็นเงินได้พึงประเมินของปีที่ผิดสัญญา

เช่น ได้รับค่างวดปีที่ 1 10,000 บาท ปีที่ 2 10,000 บาท ปีที่ 3 ไม่จ่ายผิดสัญญา เงินได้พึงประเมินจากการผิดสัญญาในปีที่ 3 จำนวน 20,000 บาท

ประเภทของเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่าย

การหักค่าใช้จ่าย เงินได้ประเภทที่ 5

1.การให้เช่าทรัพย์สิน

- หักตามความจำเป็นและสมควร ดังนี้

1. เกี่ยวข้องกับกิจการ
2. จำนวนเงินสมควรเหมาะสมกับกิจการ
3. ไม่เป็นรายจ่ายต้องห้าม
4. มีหลักฐานการหักพร้อมให้พนักงานตรวจสอบได้

ประเภทของเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่าย

การหักค่าใช้จ่าย เงินได้ประเภทที่ 5

1.การให้เช่าทรัพย์สิน (ต่อ)

- หักตามอัตราเหมา

1) ให้เช่าบ้าน โรงเรือน สิ่งปลูกสร้าง หักได้ร้อยละ 30

2) ให้เช่าที่ดินที่ใช้ในการเกษตรกรรม (คนเช่าทำการเกษตร) หักได้ร้อยละ 20

3) ให้เช่าที่ดิน แต่ไม่ได้ใช้ทำเกษตรกรรม หักได้ร้อยละ 15

กรณีได้เงินนอกเหนือจากค่าเช่า เป็นเงินได้พึงประเมิน เนื่องจากการให้เช่าทรัพย์ เช่น เงินกินเปล่า เงินแป๊ะเจี๊ยะ เงินค่าปลูกสร้าง เช่น ผู้เช่าก่อสร้างอาคารบนที่ดินของผู้ให้เช่าแล้วยกอาคารให้ผู้ให้เช่า

ประเภทของเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่าย

การหักค่าใช้จ่าย เงินได้ประเภทที่ 5

1.การให้เช่าทรัพย์สิน (ต่อ)

- หักตามอัตราเหมา (ต่อ)

กรณีเจ้าของที่ดิน ให้ผู้อื่นเช่า แล้วทำการปลูกสร้างอาคารบนที่ดิน แล้วยกกรรมสิทธิ์ในอาคารให้เจ้าของที่ดินเมื่อสร้างเสร็จ และเจ้าของที่ดินตกลงให้ผู้ปลูกสร้างเป็นผู้เช่า หรือให้เช่าช่วง

คำนวณเงินได้พึงประเมินของเจ้าของที่ดิน ตามจำนวนปีแห่งอายุการเช่าอัตราร้อยละของของค่าอาคารที่ได้รับ ตามตาราง (ป.1-2526)

เช่น มูลค่าอาคารโรงเรือน 1,000,000 บาท คนที่สร้าง (ผู้เช่า) ทำสัญญาเช่า 12 ปี

เงินได้พึงประเมินของเจ้าของที่ดิน = 540,000 บาท (1,000,000 x 54%)

ประเภทของเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่าย

การหักค่าใช้จ่าย เงินได้ประเภทที่ 5

1.การให้เช่าทรัพย์สิน (ต่อ)

- หักตามอัตราเหมา (ต่อ)

กรณีเจ้าของที่ดิน ให้ผู้อื่นเช่าแล้วทำการปลูกสร้างอาคารบนที่ดิน แล้วยกกรรมสิทธิ์ในอาคารให้เจ้าของที่ดินเมื่อสร้างเสร็จ และเจ้าของที่ดินตกลงให้ผู้ปลูกสร้างเป็นผู้เช่า หรือให้เช่าช่วง

คำนวณเงินได้พึงประเมินของเจ้าของที่ดิน ตามจำนวนปีแห่งอายุการเช่าอัตราร้อยละของของค่าอาคารที่ได้รับ ตามตาราง (ป.1-2526)

เช่น มูลค่าอาคาร 1,000,000 บาท มีอายุสัญญาเช่า 12 ปี (หน้า 54)

เงินได้พึงประเมินของเจ้าของที่ดิน = 540,000 บาท (1,000,000 x 54%)

ประเภทของเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่าย

การหักค่าใช้จ่าย เงินได้ประเภทที่ 5

1.การให้เช่าทรัพย์สิน (ต่อ)

- หักตามอัตราเหมา

4) ให้เช่ายานพาหนะ หักได้ร้อยละ 30

5) ให้เช่าสินทรัพย์อย่างอื่น หักได้ร้อยละ 10

2. การผิดสัญญาเช่าซื้อทรัพย์สิน หักได้ร้อยละ 20

3. การผิดสัญญาซื้อขายเงินผ่อนซึ่งผู้ขายได้รับคืนทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้น โดยไม่ต้องคืนเงินหรือประโยชน์ที่ได้รับไว้แล้ว หักได้ร้อยละ 20

ประเภทของเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่าย

ประเภทที่ 6 เงินได้จากวิชาชีพอิสระ

วิชาชีพอิสระ ต้องมีความชำนาญพิเศษ มีใบประกอบวิชาชีพ มีหน่วยงานกำกับแล มีกฎหมายรองรับ มีการดำเนินงานโดยอิสระ มี 6 วิชาชีพ ได้แก่

1) วิชากฎหมาย เช่น ทนายความ (สภาทนายความ)
2) การประกอบโรคศิลปะ เช่น หมอ(รักษาคน) พยาบาล เภสัช (แพทยสภา)
3) วิศวกรรม เช่น วิศวกร (สมาคมวิศวกรรมศาสตร์)
4) สถาปัตยกรรม เช่น สถาปนิก (คณะกรรมการควบคุมวิชาชีพสถาปัตยกรรม)
5) การบัญชี เช่น ตรวจสอบบัญชี ทำบัญชี (สภาวิชาชีพบัญชี)
6) ประณีตศิลปกรรม เช่น นาฏศิล วรรณกรรม ปติมากรรม

ประเภทของเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่าย

การหักค่าใช้จ่าย เงินได้ประเภทที่ 6

ก. ให้หักตามความจำเป็นและสมควร

ข. ให้หักเป็นการเหมา ดังนี้

1) เงินจากการประกอบโรคศิลป หักได้ร้อยละ 60
2) เงินได้จากวิชาชีพอื่น หักได้ร้อยละ 30

ประเภทของเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่าย

ประเภทที่ 7 เงินได้จากการรับเหมา

- จัดหาแรงงาน
- จัดหาสัมภาระในส่วนสำคัญนอกจากเครื่องมือ
  เช่น รับเหมาก่อสร้างบ้าน รับเหมาก่อสร้างอาคาร

การหักค่าใช้จ่าย เงินได้ประเภทที่ 7

ก. ให้หักตามความจำเป็นและสมควร

ข. ให้หักเป็นการเหมา หักได้ร้อยละ 60

ประเภทของเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่าย

ประเภทที่ 8 เงินได้จากการประกอบธุรกิจ
และเงินได้ที่ไม่ใช่ประเภทที่ 1 - 7

- เงินได้จากการประกอบธุรกิจ
- การพาณิชย์
- การเกษตร
- การอุตสาหกรรม
- การขนส่ง
- การขายอสังหาริมทรัพย์
- การอื่นนอกเหนือจากประเภทที่ 1 - 7

***เจ้าของกิจการมีการลงทุน มีลูกจ้าง ไม่ได้ทำงานเองคนเดียว

ประเภทของเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่าย

การหักค่าใช้จ่าย เงินได้ประเภทที่ 8

ก. ให้หักตามความจำเป็นและสมควร

ข. ให้หักเป็นการเหมาในอัตราร้อยละตามที่กำหนดไว้ (43 อาชีพดูในตาราง (60%) หากนอกจาก 43 อาชีพที่กำหนดให้หักตาม ก.) (หน้า 58)

การหักค่าใช้จ่าย

เงินได้	ค่าใช้จ่าย
1 ค่าจ้างแรงงาน ม.40 (1) 2 ค่าทำงานให้จากหน้าที่ ม.40 (2)	รวมหัก 50% ของเงินได้ แต่ไม่เกิน 100,000 บาท
3 ค่าลิขสิทธิ์ ค่ากู๊ดวิลล์ และค่าแห่งสิทธิ์อื่นๆ ม.40 (3)	หัก 50% แต่ไม่เกิน 100,000 บาท
4 ค่าดอกเบี้ย เงินปันผล ม.40 (4)	กฎหมายไม่ยอมให้หักค่าใช้จ่าย
5 ค่าเช่าทรัพย์สิน ม.40 (5)*	หัก 10-30% แล้วแต่กรณี หรือตามความจำเป็นและสมควร
6 ค่าวิชาชีพอิสระ ม.40 (6)*	การประกอบโรคศิลปะหัก 60% อาชีพอื่นๆ หัก 30% หรือตามความจำเป็นและสมควร

การหักค่าใช้จ่าย

เงินได้	ค่าใช้จ่าย
7 ค่ารับเหมา ม.40 (7)	ยอมให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาร้อยละ 60 หรือตามความจำเป็นและสมควร
8 ธุรกิจ การพาณิชย์ เกษตรอุตสาหกรรม และอื่นๆ ม.40 (8)	หักตาม พรบ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 10) พ.ศ.2496 ยอมให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา (43 อาชีพ) หรือหักตามความจำเป็นและสมควร

ค่าลดหย่อน (หน้า 59)

ค่าลดหย่อน คือ รายการที่กฎหมายกำหนดไว้ให้นำไปหักออกจากเงินได้เพิ่มขึ้นหลังจากที่หักค่าใช้จ่ายแล้ว ซึ่งมาจากวิธีการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่เรียกว่า "วิธีคำนวณภาษีจากเงินได้สุทธิ" ดังนี้

(รายได้ - ค่าใช้จ่าย - ค่าลดหย่อน) x อัตราภาษี

การหักค่าลดหย่อน มี 6 กรณี ดังนี้

1. ทั่วไป
2. สามีภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้
3. ผู้มีเงินได้มิได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย
4. ผู้มีเงินได้ถึงแก่ความตาย
5. กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง
6. ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มิใช่นิติบุคคล

การหักค่าลดหย่อน

การคำนวณ

เงินได้พึงประเมินทั้งปี	xx
หัก ค่าใช้จ่าย	xx
	xx
หัก ค่าลดหย่อน	xx
	xx
เงินบริจาค (ไม่เกิน 10%)	xx
เงินได้สุทธิ	xx
คูณ อัตราภาษี (แบบก้าวหน้า)	xx
ภาษีที่ต้องชำระ	xx
หัก เครดิตภาษี (ที่จ่ายระหว่างปี)	xx
จำนวนเงินที่ต้องชำระภาษี	xx

การหักค่าลดหย่อน

5.1 การหักลดหย่อนในกรณีทั่วไป

รายการลดหย่อน	จำนวนที่หักได้ (บาท)	หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการ
(ก) ผู้มีเงินได้	60,000	-บุคคลธรรมดา/ผู้ถึงแก่ความตายฯ/กองมรดกฯ -หสม./คณะบุคคล/วิสาหกิจชุมชน
(ข) สามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้	60,000	-สามี/ภรรยาต้อง ไม่มีเงินได้

การหักค่าลดหย่อน

รายการลดหย่อน	จำนวนที่หักได้ (บาท)	หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการ
(ค) บุตร - เกิดก่อนปี 2561 - เกิดตั้งแต่ปี 2561 (เป็นบุตรคนที่สอง) นับลำดับบุตรทุกคน ไม่ว่าจะมีชีวิตอยู่หรือไม่	คนละ 30,000 เพิ่มอีกคนละ 30,000 เท่ากับ 60,000 บาท	- บุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย/บุตรบุญธรรม - บุตรที่ชอบด้วยกฎหมายหักได้ไม่จำกัด เฉพาะที่มีชีวิต แต่ถ้ารวมบุตรบุญธรรมต้องไม่เกิน 3 คน -อายุไม่เกิน 25 ปี ยังศึกษาชั้นอุดมศึกษา - ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ /เสมือนไร้ความสามารถหักได้ตลอดไป - มีเงินได้ไม่เกิน 30,000 บาท/ปี

การหักค่าลดหย่อน

รายการลดหย่อน	จำนวนที่หักได้ (บาท)	หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการ
(ง) เบี้ยประกันชีวิต	ตามที่จ่ายจริงไม่เกิน 100,000 (รวมเบี้ยประกันสุขภาพได้ไม่เกิน 15,000 บาท) ดูข้อ 17.41 หน้า 31 และ 17.83 หน้า 39	-อายุกรมธรรม์ 10 ปีขึ้นไป -ผู้รับประกันประกอบการในราชอาณาจักร -หักได้เฉพาะเบี้ยประกันชีวิตเท่านั้น -การรับเงินผลประโยชน์ตอบแทนคืนระหว่างอายุกรมธรรม์ ต้องไม่เกิน ร้อยละ 20 -กรณีคู่สมรสไม่มีเงินได้หักลดหย่อนได้ไม่เกิน 10,000 บาท -ต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ หักได้ไม่เกิน 100,000 บาท -มีหลักฐานใบเสร็จรับเงินมาแสดง

การหักค่าลดหย่อน

รายการลดหย่อน	จำนวนที่หักได้ (บาท)	หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการ
(ง) ประกันชีวิตแบบบำนาญ	ไม่เกินร้อยละ 15 แต่ไม่เกิน 200,000 (รวมกับเงินที่จ่ายเพื่อซื้อกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพและกองทุนรวม RMF แล้วต้องไม่เกิน 500,000 บาท)	-อายุกรมธรรม์ 10 ปีขึ้นไป -ผู้รับประกันประกอบการในราชอาณาจักร -มีกำหนดจ่ายเงินผลประโยชน์อย่างสม่ำเสมอ -มีการกำหนดช่วงอายุของการจ่ายผลประโยชน์ -มีหลักฐานใบเสร็จรับเงินมาแสดง

การหักค่าลดหย่อน

รายการลดหย่อน	จำนวนที่หักได้ (บาท)	หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการ
(จ) เงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	ไม่เกิน 10,000 บาท (ส่วนที่เกิน 10,000 แต่ไม่เกิน 490,000 หักเป็นยกเว้น โดยหักจากเงินได้พึงประเมิน)	-หักได้ตามที่จ่ายจริง ไม่เกิน ร้อยละ 15 และ ไม่เกิน 500,000 บาท (รวมกับเงินที่จ่ายเพื่อ ซื้อกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพและประกันชีวิตแบบบำนาญแล้วต้องไม่เกิน 500,000 บาท)

การหักค่าลดหย่อน

รายการลดหย่อน	จำนวนที่หักได้ (บาท)	หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการ
(ฉ) ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมซื้อบ้าน	ตามที่จ่ายจริงไม่เกิน 100,000	-ต้องกู้ยืมเพื่อซื้อ เช่าซื้ออาคารหรือสร้างอาคาร ที่อยู่อาศัยเท่านั้น -จำนองอาคารที่ซื้อหรือสร้างเป็นประกัน -ต้องใช้อาคารที่ซื้อหรือสร้างเป็นที่อยู่อาศัย -กู้มากกว่า 1 แห่ง หักได้ทุกแห่ง -กู้ร่วมให้เฉลี่ยค่าลดหย่อนเท่าๆ กัน -สามีภริยากู้ร่วม มีเงินได้ฝ่ายเดียวใช้สิทธิได้เต็มหากมีเงินได้ทั้ง 2 ฝ่ายหักได้คนละครึ่ง ไม่เกิน 100,000 บาท -ใช้สิทธิอยู่ก่อนแล้วมาสมรส มีเงินได้สองฝ่ายต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนได้ไม่เกิน 100,000 บาท -ต้องแนบเอกสาร ล.ย.02

การหักค่าลดหย่อน

รายการลดหย่อน	จำนวนที่หักได้(บาท)	หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการ
(ช) เงินสมทบกองทุนประกันสังคม	ตามจำนวนที่จ่ายจริง (สูงสุดเดือนละ 750 บาท 1 ปีเท่ากับ 9,000 บาท)	- ตามที่จ่ายจริง - หากภริยาไม่มีเงินได้แต่ได้จ่ายเงินสมทบฯ สามีสามารถนำไปหักลดหย่อนได้ด้วย

การหักค่าลดหย่อน

รายการลดหย่อน	จำนวนที่หักได้ (บาท)	หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการ
(ซ) อุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา - บิดาผู้มีเงินได้ - มารดาผู้มีเงินได้ - บิดาคู่สมรส - มารดาคู่สมรส	คนละ 30,000	-อายุไม่ต่ำกว่า 60 ปี -มีเงินได้ไม่เกิน 30,000บาท/ปี -เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย -บิดามารดาต้องอยู่ในไทยถ้าผู้มีเงินได้ไม่อยู่ในไทย -มีเลขประจำตัว 13 หลัก - แนบหลักฐาน ล.ย.03

การหักค่าลดหย่อน

รายการลดหย่อน	จำนวนที่หักได้ (บาท)	หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการ
เบี้ยประกันสุขภาพบิดามารดา (ไม่ต้องมีอายุ 60 ปีขึ้นไปก็ได้)	รวมกันไม่เกิน 15,000 ไม่ต้อง 60 ปีก็ได้	- ต้องไม่มีเงินได้เกิน 30,000 บาท/ปี - ใช้สิทธิได้เฉพาะบุตรชอบด้วยกฎหมาย - ผู้มีเงินได้ไม่อยู่ในประเทศไทยหักได้เฉพาะบิดาหรือมารดาที่อยู่ในประเทศไทย - กรมธรรม์มีชื่อบุตรหลายคน เฉลี่ยตามส่วนที่จ่าย - บิดามารดาต้องมีเลขประจำตัว 13 หลัก - มีใบเสร็จรับเงินมาแสดง

การหักค่าลดหย่อน

รายการลดหย่อน	จำนวนที่หักได้ (บาท)	หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการ
(ฌ) อุปการะเลี้ยงดูคนพิการ/คนทุพพลภาพ 1.บิดามารดาของผู้มีเงินได้ 2.บิดามารดาของคู่สมรส 3.สามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ 4.บุตรชอบด้วยกฎหมาย/บุตรบุญธรรมของผู้มีเงินได้ 5.บุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ 6.บุคคลอื่น	คนละ 60,000	คนพิการ -มีเงินได้พึงประเมินไม่เกิน 30,000 บาท/ปี -มีบัตรประจำตัวคนพิการตามกฎหมายฯ -ผู้มีเงินได้เป็นผู้ดูแลและมีชื่อในบัตรประจำตัวฯ -เจ็บป่วยต่อเนื่องมาไม่น้อยกว่า 180 วัน -ถ้าผู้มีเงินได้ไม่อยู่ในไทย หักได้เฉพาะคนพิการหรือ คนทุพพลภาพที่อยู่ในไทย -มีเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก -แนบหลักฐาน ล.ย.04,สำเนาบัตรประจำตัวฯ

การหักค่าลดหย่อน

รายการลดหย่อน	จำนวนที่หักได้ (บาท)	หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการ
(ญ) เงินบริจาค *ต้องบริจาคเงิน (ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้หลังหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน)	บริจาคทั่วไปหักได้ตามจริง บริจาคเพื่อการศึกษา/โรงพยาบาล หักได้ 2 เท่า แต่เมื่อรวมกับเงินสนับสนุนการศึกษาแล้วไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้หลังหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน บริจาคพรรคการเมืองตามจำนวนจ่ายจริงแต่ไม่เกิน 10,000 บาท	-เงินที่จ่ายให้แก่สถานศึกษาของทางราชการ องค์การของรัฐบาล โรงเรียนเอกชนหรือสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพื่อจัดหาหนังสือหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อส่งเสริมการอ่าน -เงินที่จ่ายให้กองทุนพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งขึ้น -เงินที่จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดให้คนพิการได้รับสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะตลอดจนสวัสดิการ และความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพฯ

การหักค่าลดหย่อน

5.2 การหักลดหย่อนในกรณีสามีภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้

รายการ	แยกคำนวณ	รวมคำนวณ
(ก) ส่วนตัว (ข) สามี ภริยา	คนละ 60,000	ไม่เกิน 120,000
(ค) บุตร	30,000-60,000/คน ไม่ต้องหาร เกิดหลัง 2561 60,000/คน	60,000-120,000/คน
(ซ) บิดา มารดา	ต่างฝ่ายต่างหัก	หักได้เฉพาะบิดา มารดาผู้มีเงินได้
(ฉ) ดอกเบี้ย	100,000 บาท ถ้ากู้ร่วม คนละ 50,000	ไม่เกิน 100,000 บาท

การหักค่าลดหย่อน

5.3 การหักลดหย่อนในกรณีผู้มีเงินได้มิได้อยู่ในประเทศไทย

รายการ	แยกคำนวณ	รวมคำนวณ
(ข) สามี ภริยา	คนละ 60,000	ไม่เกิน 120,000
(ค) บุตร	30,000-60,000/คน ไม่ต้องหาร เกิดหลัง 2561 60,000/คน	60,000-120,000/คน
(ซ) บิดา มารดา	ต่างฝ่ายต่างหัก	หักได้เฉพาะบิดา มารดาผู้มีเงินได้
(ฌ) อุปการะคนพิการ/ทุพลภาพ	60,000 /คน	60,000/คน

***(ข) (ค) (ซ) (ฌ) ที่อยู่ในประเทศไทย

การหักค่าลดหย่อน

5.4 การหักลดหย่อนในกรณีผู้มีเงินได้ถึงแก่ความตาย

หักลดหย่อนผู้มีเงินได้ 60,000 บาท เสมือนผู้มีชีวิตตลอดปีภาษี ตามข้อ 5.1(ก)

5.5 การหักลดหย่อนในกรณีกองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง

หักลดหย่อนได้ 60,000 บาท

5.6 การหักลดหย่อนในกรณีห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มิใช่นิติบุคคล

หักลดหย่อนผู้มีเงินได้ ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือบุคคลในคณะบุคคลแต่ละคนที่อยู่ในประเทศไทย คนละ 60,000 บาท แต่รวมกันไม่เกิน 120,000 บาท (2 คน)

เงินได้พึงประเมิน 8 ประเภท ตามมาตรา 40

การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสิ้นปี (มาตรา 48)

อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

เงินได้สุทธิ (บาท)	ช่วงเงินได้สุทธิ (บาท)	อัตราภาษี	ภาษีแต่ละขั้น (บาท)	ภาษีสะสมสูงสุด (บาท)
150,000 บาทแรก	150,000	ยกเว้น	-	-
150,001 – 300,000	150,000	5	7,500	7,500
300,001 – 500,000	200,000	10	20,000	27,500
500,001 – 750,000	250,000	15	37,500	65,000
750,001 – 1,000,000	250,000	20	50,000	115,000
1,000,001 – 2,000,000	1,000,000	25	250,000	365,000
2,000,001 – 5,000,000	3,000,000	30	900,000	1,265,000
5,000,001 บาทขึ้นไป	-	35	-	

การยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา

เกณฑ์ของเงินได้พึงประเมินที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการ

ผู้ที่มีเงินได้เกิดขึ้นระหว่างปีภาษีจะมีหน้าที่ต้องยื่นแบบฯ ก็ต่อเมื่อมีเงินได้ถึงเกณฑ์ขั้นต่ำตามที่กฎหมายกำหนด ไม่ว่าเมื่อคำนวณภาษีแล้วจะมีภาษีต้องชำระเพิ่มเติมหรือไม่ก็ตาม ดังนี้

เกณฑ์เงินได้พึงประเมินขั้นต่ำที่ผู้มีเงินได้ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษี

(1) บุคคลธรรมดาและผู้ถึงแก่ความตาย มีเงินได้พึงประเมิน ดังนี้

ประเภทเงินได้	โสด	สมรส
เงินเดือนอย่างเดียว	120,000	220,000
เงินได้ประเภทอื่น	60,000	120,000

การยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา

เกณฑ์ของเงินได้พึงประเมินที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการ

(2) ห้างหุ้นส่วนสามัญที่มิใช่นิติบุคคล หรือคณะบุคคลที่ไม่ใช่นิติบุคคล มีเงินได้พึงประเมินเกิน 60,000 บาท

(3) กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง มีเงินได้พึงประเมินเกิน 60,000 บาท

ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการยื่นแบบแสดงรายการ

ผู้มีเงินได้	ผู้ยื่นแบบ
1.บุคคลธรรมดา (ปกติ)	ยื่นเอง หรือมอบอำนาจ
2. ผู้เยาว์	ผู้แทนโดยชอบธรรม ในนามผู้มีเงินได้
3. คนไร้ความสามารถ	ผู้อนุบาล ในนามผู้มีเงินได้
4. คนเสมือนไร้ความสามารถ	ผู้พิทักษ์ ในนามผู้มีเงินได้
5. ผู้มีเงินได้อยู่ต่างประเทศ	ผู้จัดการอันก่อให้เกิดเงินได้ ในนามผู้มีเงินได้
6. ผู้ถึงแก่ความตาย	ผู้จัดการมรดก ทายาท ผู้ครอบครองทรัพย์ ในนามผู้ตาย

ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการยื่นแบบแสดงรายการ

ผู้มีเงินได้	ผู้ยื่นแบบ
7. กองมรดก	ผู้จัดการมรดก ทายาท ผู้ครอบครองทรัพย์ ในนามกองมรดก
8. ห้างหุ้นส่วนสามัญ/คณะบุคคลที่มิใช่นิติบุคคล	ผู้อำนวยการ หรือผู้จัดการ ยื่นในนามห้างฯ หรือคณะบุคคล
9. สามีและภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้	สามีหรือภริยา ยื่นรวม หรือแยกยื่นก็ได้

การยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

กำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการ

ชื่อแบบ	ใช้ยื่นกรณี	กำหนดเวลายื่น
ภ.ง.ด. 90	เงินได้ทุกประเภท	ม.ค.-มี.ค. ของปีถัดไป
ภ.ง.ด. 91	เงินได้ประเภท 40(1)	ม.ค.-มี.ค. ของปีถัดไป
ภ.ง.ด. 93	ขอชำระภาษีล่วงหน้า	ก่อนถึงกำหนดการยื่นแบบปกติ
ภ.ง.ด. 94	ยื่นภาษีครึ่งปี เฉพาะ 40 (5) (6) (7) (8)	ก.ค.-ก.ย. ของปีภาษีนั้น

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

องค์ประกอบของภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

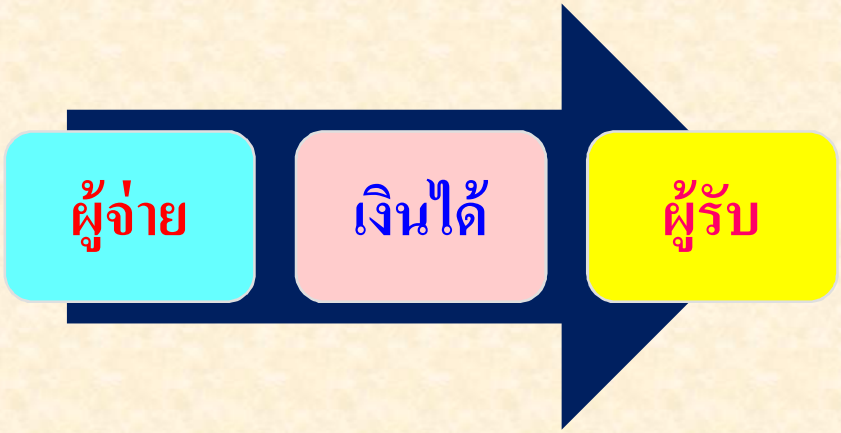

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อบรรเทาภาระการเสียภาษีให้แก่ผู้มีเงินได้
2. เพื่อให้รัฐบาลมีรายได้เข้าคลังอย่างสม่ำเสมอ
3. เพื่อลดแรงกดดันในการหลีกเลี่ยง หรือพยายามหนีภาษี

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

การคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

(1) ตามมาตรา 50 แห่งประมวลรัษฎากร

(1.1) กรณีการจ่ายเงินได้ประเภทที่ 1 และ 2

(1) คำนวณเงินได้พึงประเมินเสมือนจ่ายทั้งปี

(2) นำเงินได้พึงประเมิน หักค่าใช้จ่าย ค่าลดหย่อน และคำนวณภาษีตามอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

(3) นำมาหารด้วยจำนวนคราวที่จ่ายต่อปี (ในเดือน ธ.ค. ให้นำภาษีทั้งหมดหักภาษีหัก ณ ที่จ่าย เดือน ม.ค.-พ.ย. ก่อน

(4) หากมีการเปลี่ยนแปลงเงินได้ ให้คำนวณใหม่ทุกคราว

(ดูตัวอย่าง 1,2 หน้า 93-94)

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

การคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

(1) ตามมาตรา 50 แห่งประมวลรัษฎากร

(1.1) กรณีการจ่ายเงินได้ประเภทที่ 1 และ 2

(5) กรณีจ่ายเงินพิเศษเป็นครั้งคราว เช่น โบนัส ให้นำมาคำนวณใหม่ ได้ภาษีเท่าไร หักภาษีหัก ณ ที่จ่ายก่อนจ่ายเงินพิเศษ ผลลัพธ์คือภาษีหัก ณ ที่จ่ายของเงินพิเศษ

(ดูตัวอย่าง 3 หน้า 95)

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

การคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

(1) ตามมาตรา 50 แห่งประมวลรัษฎากร

(1.1) กรณีการจ่ายเงินได้ประเภทที่ 1 และ 2

(6) กรณีจ่ายเงินได้พึงประเมินที่ไม่สามารถคำนวณหาจำนวนคราวที่จ่ายได้ เช่น ค่าล่วงเวลา ให้นำมาคำนวณใหม่ ได้ภาษีเท่าไร หักภาษีหัก ณ ที่จ่ายก่อนจ่ายเงินพิเศษ ผลลัพธ์คือภาษีหัก ณ ที่จ่ายของเงินพิเศษ

(ดูตัวอย่าง 4 หน้า 96)

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

การคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

(1) ตามมาตรา 50 แห่งประมวลรัษฎากร

(1.1) กรณีการจ่ายเงินได้ประเภทที่ 1 และ 2

(7) กรณีนายจ้างออกภาษีแทนให้ลูกจ้าง (ทุกทอด) ให้นำเงินค่าภาษีไปรวมกับเงินได้ในปีนั้น แล้วคำนวณภาษีจนกว่าจะไม่มีเงินค่าภาษีที่ออกแทนให้ (เงินค่าภาษี = ภาษีที่ต้องหัก ณ ที่จ่าย

(ดูตัวอย่าง 6 หน้า 98)

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

การคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

(1) ตามมาตรา 50 แห่งประมวลรัษฎากร

(1.1) กรณีการจ่ายเงินได้ประเภทที่ 1 และ 2

(8) กรณีนายจ้างออกภาษีแทนให้ลูกจ้าง (ออกให้ครั้งเดียว) ให้นำเงินค่าภาษีไปรวมกับเงินได้ในปีนั้น แล้วคำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่าย

(ดูตัวอย่าง 7 หน้า 101)

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

การคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

(1) ตามมาตรา 50 แห่งประมวลรัษฎากร

(1.2) กรณีการจ่ายเงินได้ประเภทที่ 1 และ 2 ซึ่งนายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะเหตุออกจากงาน

ข้อ 1 เงินที่นายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียว หมายถึง เงินได้ ดังนี้

(ก) เงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

(ข) เงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

(ค) เงินชดเชยตามกฎหมายแรงงาน

(ง) เงินที่นายจ้างจ่ายให้ตามเกณฑ์นายจ้าง

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

การคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

(1) ตามมาตรา 50 แห่งประมวลรัษฎากร

(1.2) กรณีการจ่ายเงินได้ประเภทที่ 1 และ 2 ซึ่งนายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะเหตุออกจากงาน

ข้อ 2 ผู้มีเงินได้จะเลือกเสียภาษีแยกต่างหากจากเงินได้อื่นต้องมีเงื่อนไข ดังนี้

(ก) ระยะเวลาทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี

ข้อ 3, ข้อ 4, ข้อ 5 อ่านเอง

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

การคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

(1) ตามมาตรา 50 แห่งประมวลรัษฎากร

(1.2) กรณีการจ่ายเงินได้ประเภทที่ 1 และ 2 ซึ่งนายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะเหตุออกจากงาน

ข้อ 6 จำนวนค่าใช้จ่ายที่หักได้ มี 2 ส่วน

(1) ค่าใช้จ่ายส่วนแรก 7,000 x จำนวนปีที่ทำงาน

(2) ค่าใช้จ่ายส่วนที่ 2 เงินได้ที่เหลือจาก หัก ค่าใช้จ่ายส่วนแรก หักค่าใช้จ่ายได้อีก 50%

ยกเว้นจำนวนเงินได้ตามข้อ (ง) เงินที่นายจ้างจ่ายให้ตามเกณฑ์นายจ้าง

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

การคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

(1) ตามมาตรา 50 แห่งประมวลรัษฎากร

(1.2) กรณีการจ่ายเงินได้ประเภทที่ 1 และ 2 ซึ่งนายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะเหตุออกจากงาน

ยกเว้นจำนวนเงินได้ตามข้อ (ง) ให้หักค่าใช้จ่ายได้เพียงจำนวนเงินเดือนเดือนสุดท้ายคูณด้วยจำนวนปีที่ทำงาน แต่ต้องไม่เกินเงินเดือนถัวเฉลี่ย 12 เดือนสุดท้ายก่อนออกจากงาน บวกร้อยละ 10 ของเงินเดือนถัวเฉลี่ยนั้น

(ดูตัวอย่างหน้า 107-หน้า 111)

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

การคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

(1) ตามมาตรา 50 แห่งประมวลรัษฎากร

(1.2) กรณีการจ่ายเงินได้ประเภทที่ 1 และ 2 ซึ่งนายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะเหตุออกจากงาน

ในกรณีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(2) ที่จ่ายให้แก่ผู้รับซึ่งมิได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย ให้คำนวณหักในอันตราร้อยละ 15.0 ของเงินได้

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

การคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

(1) ตามมาตรา 50 แห่งประมวลรัษฎากร

(1.3) กรณีการจ่ายเงินได้ประเภทที่ 3 และ 4 ให้คำนวณหักตามบัญชีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ยกเว้น

กรณีที่ 1 หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายร้อยละ 15 ได้แก่

1) ดอกเบี้ยพันธบัตร ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารในราชอาณาจักร ดอกเบี้ยเงินฝากสหกรณ์ ดอกเบี้ยหุ้นกู้ ดอกเบี้ยตั๋วเงินที่ได้จากบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่น ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่ได้จากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่น ดอกเบี้ยที่ได้จากสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทยจัดตั้งขึ้น สำหรับให้กู้ยืมเงินเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

การคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

(1) ตามมาตรา 50 แห่งประมวลรัษฎากร

(1.3) กรณีการจ่ายเงินได้ประเภทที่ 3 และ 4 ให้คำนวณหักตามบัญชีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ยกเว้น

กรณีที่ 1 หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายร้อยละ 15 ได้แก่

2) ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนพันธบัตร หุ้นกู้ หรือตั๋วเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออก ทั้งนี้ เฉพาะที่ตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

การคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

(1) ตามมาตรา 50 แห่งประมวลรัษฎากร

(1.3) กรณีการจ่ายเงินได้ประเภทที่ 3 และ 4 ให้คำนวณหักตามบัญชีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ยกเว้น

กรณีที่ 1 หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายร้อยละ 15 ได้แก่

3) ผลต่างระหว่างราคาไถ่ถอนกับราคาจำหน่ายตั๋วเงินหรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออก

กรณี 1) 2) 3)ผู้มีเงินได้จะเลือกเสียภาษีในอัตราร้อยละ 15.0 ของเงินได้โดยไม่ต้องนำไปรวมคำนวณกับเงินได้อื่นก็ได้

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

การคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

(1) ตามมาตรา 50 แห่งประมวลรัษฎากร

(1.3) กรณีการจ่ายเงินได้ประเภทที่ 3 และ 4 ให้คำนวณหักตามบัญชีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ยกเว้น

กรณีที่ 2 หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายร้อยละ 10 ได้แก่ เงินได้พึงประเมินประเภท 40(4)(ข) เงินปันผล

กรณีที่ 3 หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายร้อยละ 15 ได้แก่ เงินได้พึงประเมินประเภท 40(4)(ซ) โทเคนดิจิทัล (ฌ) คลิปโทเคอเรนซี

กรณีที่ 4 ไม่ต้องหัก ณ ที่จ่าย ได้แก่ ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่บุคคลธรรมดา คณะบุคคล หรือห้างหุ้นส่วนสามัญ เป็นผู้จ่ายให้แก่ผู้รับซึ่งเป็นผู้อยู่ในประเทศไทย

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

การคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

(1) ตามมาตรา 50 แห่งประมวลรัษฎากร

(1.4) กรณีการจ่ายเงินได้ประเภทที่ 5 และประเภทที่ 6 จ่ายให้แก่ผู้รับซึ่งมิได้อยู่ในประเทศไทย หักในอัตราร้อยละ 15 ของเงินได้

(1.5) กรณีจ่ายเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 5, 6, 7 และ 8 ที่ผู้จ่ายเป็นรัฐบาล องค์การของรัฐบาล เทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หักภาษี ณ ที่จ่ายร้อยละ 1

- **ผู้รับเป็นบุคคลธรรมดา รับเงิน 10,000 บาทขึ้นไป**
- **ผู้รับเป็นนิติบุคคล ไม่จำกัดเงินขั้นต่ำ**

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

การคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

(1) ตามมาตรา 50 แห่งประมวลรัษฎากร

(1.6) กรณีการจ่ายเงินได้ประเภทที่ 8 เฉพาะจ่ายให้แก่ผู้รับซึ่งขายอสังหาริมทรัพย์

(ก) เงินได้จากการอสังหาริมทรัพย์อันเป็นมรดก หักค่าใช้จ่ายได้ร้อยละ 50 ของเงินได้ เงินที่เหลือหารจำนวนปีที่ถือครอง นำมาคำนวณภาษี ตามอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้จำนวนภาษี คูณ จำนวนปีที่ถือครอง จะได้ภาษีหัก ณ ที่จ่าย

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

ตัวอย่าง

ขายที่ดินในเขต กทม. ราคา 1,500,000 บาท ถือครอง 5 ปี

เงินได้พึงประเมิน	1,000,000
หัก ค่าใช้จ่าย 50%	500,000
คงเหลือ	500,000
หารจำนวนปีที่ถือครอง (500,000/5)	100,000
ภาษี (100,000x5%)	5,000
ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (5,000x5)	25,000

**ที่ดินนอกเขต กทม. เทศบาล สุขาภิบาล เมืองพัทยา ได้รับยกเว้น 200,000 บาท นำมาหักออกจากราคาขายก่อนคำนวณ

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

การคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

(2) ตามมาตรา 3 เตรส แห่งประมวลรัษฎากร (ดูตารางหน้า 137)

สรุป ภาษีเงินได้ ที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย ที่พบบ่อยๆ

ประเภทเงินได้	หัก ณ ที่จ่าย	หมายเหตุ
ค่าขนส่ง (ไม่รวมค่าโดยสาร สำหรับการขนส่งสาธารณะ)	1%	โดยบริษัทหรือนิติบุคคลที่ให้บริการจะต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการขนส่ง เช่น บริการขนส่งสินค้าจากบริษัท โลจิสติกส์ เป็นต้น แต่ถ้าเป็นไปรษณีย์ไม่ต้องหัก เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ได้รับการยกเว้น

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

การคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

(2) ตามมาตรา 3 เตรส แห่งประมวลรัษฎากร (ดูตารางหน้า 137)

สรุป ภาษีเงินได้ ที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย ที่พบบ่อยๆ

ประเภทเงินได้	หัก ณ ที่จ่าย	หมายเหตุ
ค่าโฆษณา	2%	เช่น โฆษณาผ่านทางโทรทัศน์ หรือโฆษณาผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เป็นต้น แต่ถ้าเป็นการจ้าง blogger รีวิวโฆษณาสินค้า จะหัก 3%

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

การคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

(2) ตามมาตรา 3 เตรส แห่งประมวลรัษฎากร (ดูตารางหน้า 137)

สรุป ภาษีเงินได้ ที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย ที่พบบ่อยๆ

ประเภทเงินได้	หัก ณ ที่จ่าย	หมายเหตุ
จ้างรับเหมาหรือบริการต่างๆ	3%	เช่น การจ้างช่างภาพมาถ่ายรูป การบริการซอฟต์แวร์ การจ้าง blogger รีวิวสินค้า ก็เข้าข่ายนี้ เพราะถือเป็นการให้บริการ

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

การคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

(2) ตามมาตรา 3 เตรส แห่งประมวลรัษฎากร (ดูตารางหน้า 137)

สรุป ภาษีเงินได้ ที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย ที่พบบ่อยๆ

ประเภทเงินได้	หัก ณ ที่จ่าย	หมายเหตุ
- ค่าเช่า - นักแสดงสาธารณะ - รางวัลจากการแข่งขัน ชิงโชค	5%	เช่น การจ้างช่างภาพมาถ่ายรูป การบริการซอฟต์แวร์ การจ้าง blogger รีวิวสินค้า ก็เข้าข่ายนี้ เพราะถือเป็นการให้บริการ แต่ถ้าเช่ารถยนต์พร้อมคนขับ หัก 3% เพราะถือว่าเป็นบริการขับรถ

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

ความรับผิดชอบของผู้มีหน้าที่หักภาษี

กรณี	ผู้รับผิดชอบ
1) ไม่ได้หักภาษี ณ ที่จ่ายไว้ หรือ หักภาษี ณ ที่จ่ายไม่ครบ	ผู้จ่ายเงินได้ และผู้รับเงินได้ รับผิดชอบร่วมกันในจำนวนภาษีที่ต้องชำระ
2) ผู้จ่ายเงินได้หักภาษี ณ ที่จ่ายแล้ว แต่ไม่ได้นำส่ง	ผู้มีหน้าที่หัก ณ ที่จ่ายรับผิดชอบชำระเงินแต่เพียงฝ่ายเดียว
3) ผู้มีเงินได้แจ้งค่าลดหย่อนต่อผู้จ่ายเงินได้ผิดพลาด	ผู้มีเงินได้ต้องรับผิดชอบภาษีส่วนที่นำส่งไม่ครบ

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

ความรับผิดชอบของผู้มีหน้าที่หักภาษี

กรณี	ผู้รับผิดชอบ
4) นำส่งภาษีหัก ณ ที่จ่ายไม่ครบ หรือขาด หรือส่งเลยกำหนดเวลา	ผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายต้องเสียเงินเพิ่มร้อยละ 1.5 ต่อเดือน ของภาษีที่ชำระไม่ครบ
5) ผู้มีหน้าที่หักภาษี ไม่ได้หักภาษี ณ ที่จ่าย ผู้รับเงินนำภาษีไปชำระแล้ว	ผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายต้องเสียเงินเพิ่มร้อยละ 1.5 ต่อเดือน ของภาษีที่ชำระไม่ครบ
6) การสั่งเรียกเก็บภาษีหัก ณ ที่จ่ายโดยเจ้าพนักงานประเมิน	เก็บจากผู้มีหน้าที่หัก ณ ที่จ่าย พร้อมเก็บเงินเพิ่มด้วยก็ได้

เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม และโทษ

เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม

กรณี	เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม
1) ไม่ชำระภาษีตามกำหนดเวลา	เสียเงินเพิ่มร้อยละ 1.5 ต่อเดือน หรือเศษของเดือน
2) กรณีเจ้าพนักงานตรวจสอบ ออกหมายเรียก และปรากฏว่าชำระภาษีขาด	เสียเงินเพิ่มร้อยละ 1.5 ต่อเดือน หรือเศษของเดือน เบี้ยปรับ 1 เท่า หรือ 2 เท่า ของภาษีที่ต้องชำระ

เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม และโทษ

โทษทางอาญา

กรณี	โทษ
1) ไม่ยื่นขอเลขประจำตัวผู้เสียภาษี	ปรับไม่ 2,000 บาท
2) ไม่ทำบัญชีแสดงรายได้หรือรายรับประจำวัน	ปรับไม่ 2,000 บาท
3) ไม่ยื่นแบบแสดงรายการ ภงด.90, 91, 94 ภายในกำหนดเวลา	ปรับไม่ 2,000 บาท
4) เจตนาแจ้งข้อความเท็จ หลักฐานเท็จ ฉ้อโกงภาษี	จำคุกต้องแต่ 3 ดือน ถึง 7 ปี ปรับตั้งแต่ 2,000 – 200,000 บาท
5) เจตนาหลีกเลี่ยงภาษี	จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

แบบแสดงรายการภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

แบบแสดงรายการภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

www.rd.go.th

กำหนดการยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ชื่อแบบ	ใช้ยื่นกรณี	กำหนดเวลายื่น
ภ.ง.ด. 90	เงินได้ทุกประเภท	ม.ค.-มี.ค. ของปีถัดไป
ภ.ง.ด. 91	เงินได้ประเภท 40(1)	ม.ค.-มี.ค. ของปีถัดไป
ภ.ง.ด. 93	ขอชำระภาษีล่วงหน้า	ก่อนถึงกำหนดการยื่นแบบปกติ
ภ.ง.ด. 94	ยื่นภาษีครึ่งปี เฉพาะ 40 (5) (6) (7) (8)	ก.ค.-ก.ย. ของปีภาษีนั้น

กำหนดการยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

ชื่อแบบ	ใช้ยื่นกรณี	กำหนดเวลายื่น
ภ.ง.ด. 1	เงินได้ประเภท 40 (1) (2)	ภายใน 7 วัน นับจากสิ้นเดือน
ภ.ง.ด.1 ก	สรุป เงินได้ประเภท 40 (1) (2) ตอนสิ้นปี	ภายในเดือน ก.พ.ของปีถัดไป
ภ.ง.ด.2	เงินได้ประเภท 40 (3) (4)	ภายใน 7 วัน นับจากสิ้นเดือน
ภ.ง.ด.2 ก	สรุป เงินได้ประเภท 40 (3) (4) ตอนสิ้นปี	ภายในเดือน ม.ค. ของปีถัดไป

กำหนดการยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

ชื่อแบบ	ใช้ยื่นกรณี	กำหนดเวลายื่น
ภ.ง.ด. 3	-เงินได้ประเภท 40 (5) (6) (7) (8) -ภาษีหัก ณ ที่จ่ายตามมาตรา 3 เตรส	ภายใน 7 วัน นับจากสิ้นเดือน
ภ.ง.ด.3 ก	เงินได้ประเภท 40 (5) (6) (7) (8) ตอนสิ้นปี	ภายในเดือน ม.ค.ของปีถัดไป

Q&A